

Trøndelag fylkeskommune

Att:

Fylkets hus

7735 Steinkjer

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av utkast til regional planstrategi for Trøndelag 2024-2027

Vi viser til oversendelse datert 05.03.2024 med høring og offentlig ettersyn av utkast til regional planstrategi for Trøndelag 2024–2027. Vi viser også til våre innspill til høring av regional planstrategi 2020-2023 for Trøndelag datert 20.05.2020. Flere av innspillene er fremdeles relevante også for perioden 2024-2027.

Fiskeridirektoratets rolle i planarbeidet

Fiskeridirektoratet har som formål å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Samfunnsoppdraget overlapper i stor grad med FNs bærekraftsmål nummer 14 «*Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*». Vi skal ivareta fiskeri- og havbruksnæringens interesser i planarbeidet, herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold, ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og arbeidsplasser basert på havets ressurser, og for forutsigbar og bærekraftig vekst i akvakulturnæringen. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes planarbeid. Forventningene ligger til grunn for Fiskeridirektoratets medvirkning i planleggingen.

Våre innspill til regional planstrategi vil i hovedsak ta utgangspunkt i nasjonale forventninger, samt utfordringer og muligheter i Trøndelag fylke vurdert i forhold til vårt sektoransvar.

Planstatus og satsingsområder i regional planstrategi 2024-2027

Gjeldende planstrategi for Trøndelag fylke ble vedtatt i juni 2020. Planstrategien er tett knyttet til Trøndelagsplanen, som er den langsiktige planen for fylket frem mot 2030, og Regional Plan for Arealbruk (RPA) 2022-2030.

Høringsutkastet til regional planstrategi har en god oversikt og beskrivelse av viktige regionale utfordringer og muligheter. Satsingsområdene er spisset inn mot bærekraftsdimensjonene, og følgende satsingsområder er lagt til grunn for ny regional planstrategi:

1. Trøndelag tar sitt ansvar for klima- og naturutfordringene
2. En god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag
3. Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring

Innspill til planarbeidet

Det er positivt at fylket har startet arbeidet med revidering av regional planstrategi for Trøndelag. I høringen ønsker fylkeskommunen blant annet tilbakemelding på om planstrategiens hovedgrep og satsingsområder er dekkende for planarbeidet i fylkestingsperioden, om det er noen utfordringer og muligheter planstrategien kunne vært klarere på, om det er noen tema som er viktigere enn andre og om det er kunnskap eller utredninger som bør innhentes utover det som ligger i høringsutkastet.

I de nasjonale forventningene legges det vekt på at *«det skal legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn»*. Det står også at *«Natur- og kulturbaserte næringer som landbruk, reiseliv, fiskeri og reindrift er viktige for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting i store deler av landet. Langsiktig og forutsigbar planlegging og forvaltning, som tar hensyn til et klima i endring, er avgjørende for disse næringenes fremtid. Videre utvikling av næringene, ut fra stedegne forhold, er aktuelle tema i regional og kommunal planlegging»*.

Regjeringen forventer også at *«det settes av tilstrekkelige og egnede nye arealer for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planer for kystområdene som også kan omfatte utvikling av akvakultur utenfor kysten og landbasert akvakultur. Planene skal ivareta miljøhensyn og andre samfunnsinteresser»*.

Fiskeri- og akvakulturnæringen med tilhørende virksomheter er svært viktige bidragsyttere og næringsaktører i Trøndelag fylke. Fiske har lange tradisjoner i regionen, og Trøndelag er et av de største oppdrettsfylkene i landet. Det er akvakulturanlegg lokalisert både i sjø og på land. Fokuset på teknologiutvikling, dyrking av lavtrofiske arter som makroalger, marin ingrediensindustri, torskeoppdrett og landbasert akvakultur er for tiden betydelig. Lavtrofiske arter kan i fremtiden bli mer aktuelle som råvare i produksjon av bærekraftig fiskefôr. Dyrking av makroalger kan bidra til lagring av CO₂ i bunnsedimentene og til fremtidig produksjon av biobrensel. For å ivareta og videreutvikle næringene er det avgjørende at de blir omfattet av regionens planarbeid. Dette vil være i tråd med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Muligheten for de marine næringer må tilrettelegges og synliggjøres.

Fiskeridirektoratet har i mange år hatt bærekraft som en del av samfunnsoppdraget og er svært positive til at samfunnet skal gjennomgå det grønne skiftet. Vi er likevel opptatt av at det grønne skiftet ikke går på bekostning av sjømatnæringene og det marine miljø. Vi er kjent med at fiskerinæringen opplever at fiskeplasser går tapt ved at arealer i sjø bygges ned bit for bit. De nye næringene som kommer, vil også kunne påvirke akvakulturnæringen. Eksempler på aktiviteter som krever areal og som kan medføre arealkonflikter er havvindanlegg, mineralaktivitet, petroleum, karbonfangst og lagring og skytefelt. Mer elektrifisering innebærer også at det legges kabler i sjø som kan komme i konflikt med både fiskeri- og akvakulturnæringene. Det er derfor viktig at de marine næringene får anledning til medvirkning og at deres interesser vektlegges.

For å oppnå nasjonale mål og ønsker for havbasert verdiskaping, samtidig som bærekraftsmålene og bærekraftsperspektivet ivaretas på best mulig måte, må etter vår vurdering sjøområdene sees i et større regionalt perspektiv, og være et prioritert område for regional planlegging. Et satsingsområde i planstrategien bør derfor være å videreutvikle og

styrke en samlet fiskeri- og akvakulturnæring i Trøndelag, inkludert avledet virksomhet. I forhold til økt verdiskaping kan to aktuelle tilnæringsmåter være styrking av verdiskapingen hos allerede godt etablerte aktører som har lykket og som har strategier for videre utvikling, og etablering av nye aktiviteter basert på utnyttelse av fortrinn i Trøndelag. Viderutvikling av næringene må forankres i en bærekraftig utvikling som tar hensyn til bevaring av naturmangfold og som er robust i møte med klimaendringene. Dette vil være i samsvar med vurderingene i punkt 3.4 i forslaget til regional planstrategi 2024-2027. For å møte utfordringene med å videreutvikle næringene, vil det være nødvendig med arbeidtakere med både spiss- og tverrfaglig kompetanse. Det er derfor viktig at Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring også for de havbaserte næringene, jf. satsingsområde 3 i planforslaget.

Oppdaterte arealplaner er avgjørende for tilrettelegging for gode akvakulturområder, samt best mulig ivaretagelse av viktige bruks- og ressursområder for fiskerinæringen. Fiskeridirektoratet vurderer interkommunale planer og planprosesser som svært positivt. Dette av flere grunner, blant annet tilgang til riktig kompetanse og at planarbeidet sees i et større perspektiv som kan bidra til bedre avstemming i forhold til nabokommuner samt nasjonale og regionale føringer. Målet må være at dagens arealplaner for sjøområdene/kystsonerplaner blir revidert og oppdatert fortløpende etter behov og ny kunnskap, og i et regionalt perspektiv ut over kommunegrensene i interkommunalt plansamarbeid. For både fiskeri- og akvakulturnæringen er areal en betingelse for opprettholdelse og videre utvikling. Det er derfor viktig at fylkeskommunens vurderinger med hensyn til areal kommer frem i planstrategien. Dette vil være i samsvar med punkt 2.15 «*mål for sjøområdene*» i RPA 2022-2030.

Vi ser det som positivt at handlingsprogrammet for RPA skal rulleres for å spisse tiltak mot satsingsområdene i planstrategien. Det samme gjelder anbefalingen om å rullere RPA for å oppdatere denne i tråd med de nye nasjonale forventningene.

Vi er ellers også enige i fylkeskommunens vurderinger om at det generelt er behov for mer kartlegging og kunnskap om sjøarealene. Trondheimsfjordprosjektet med mål om å bedre den økologiske tilstanden til Trondheimsfjorden er et eksempel på god kunnskapsinnhenting. Vi ser det som positivt at det med bakgrunn i foreslåtte satsingsområder i planstrategien skal jobbes videre med prosjektet de neste årene.

Marint biologisk mangfold

Etter vår vurdering bør forutsigbarhet i all planlegging også knyttes opp mot ivaretagelse av marint biologisk mangfold. Ivaretagelse av marint biologisk mangfold er viktig, både i verdi av sin egenart men også indirekte ved at flere naturtyper fungerer som oppvekstområder for en rekke viktige arter av fisk og skalldyr. Vi ser det som vesentlig at de marine arealene skal ivaretas på samme måte som landarealene når det gjelder naturmangfold. Vi vil også påpeke at ivaretagelse av marint biologisk mangfold er spesielt viktig ved planlegging av ulike tiltak i og nær sjø. Det kan for eksempel være næringsområder, akvakulturformål, dumpingsområder, bolig- og hyttetomter, etablering og utbygging av havneanlegg, småbåthavner, og vann- og avløpsnett.

Dette vil være i samsvar med punkt 3.2 i planstrategien om at det er behov for tydelige prioriteringer i kommunenes arealstrategier og arealplaner og krav til konsekvensutredninger, og at en primært må unngå nedbygging av natur, dernest avbøte, restaurere og kompensere. Det vil også være i samsvar med FNs bærekraftsmål og da spesielt mål nummer 14. «*Liv under vann*», hvor målet er å bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Det innebærer blant annet å forvalte og verne økosystemene i havet og langs kysten for å unngå omfattende skadevirkninger, med mål om å styrke

systemenes motstandsevne og iverksette gjenopprettende tiltak for å gjøre havene sunne og produktive.

Et av de viktigste virkemidlene for å hindre tap av natur, sikre naturmangfold og redusere klimagassutslipp er arealplanlegging. For natur og miljø er tydelige mål og arealavklaringer viktig for at verdiene skal bli forvaltet på en god måte, både i nåtid og i et langsiktig perspektiv. Med bakgrunn i fylkeskommunens satsingsområde om at Trøndelag tar sitt ansvar for klima- og naturutfordringene, vil det være et godt utgangspunkt for å jobbe videre med dette.

I et klima- og miljøperspektiv vil vi også kort påpeke at mat fisket, sanket eller dyrket i havet som oftest både er kortreist og sunn. Ivaretagelse av marint biologisk mangfold er en forutsetning for fortsatt utnyttelse av havet som matfat og sentralt i et bærekraftsperspektiv.

Avslutning

Ut ifra Fiskeridirektoratet sine ansvarsområder er det viktig at mulighetene for de marine næringene tilrettelegges og synliggjøres i planarbeidet. Et satsingsområde i planstrategien bør derfor være å videreutvikle og styrke en samlet fiskeri- og akvakulturnæring i Trøndelag, inkludert avledet virksomhet. Viderutvikling av næringene må forankres i en bærekraftig utvikling som tar hensyn til bevaring av naturmangfold og som er robust i møte med klimaendringene.

Oppdaterte arealplaner er avgjørende for tilrettelegging for gode akvakulturområder, samt best mulig ivaretagelse av viktige bruks- og ressursområder for fiskerinæringen. Målet må være at dagens arealplaner for sjøområdene/kystsonerplaner blir revidert og oppdatert fortløpende etter behov og ny kunnskap, og i et regionalt perspektiv ut over kommunegrensene i interkommunalt plansamarbeid.

Vi ønsker fylkeskommunen lykke til i det videre arbeidet med planstrategien.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

Astri Kristin Strøm
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Trøndelag fylkeskommune

Fylkets hus

7735

Steinkjer

Kopi til:

Fiskerlaget Nord

Kystverket

Sjømat Norge

Statsforvalteren i Trøndelag

Postboks 59

Postboks 1502

Postboks 5471

Majorstua

Postboks 2600

9251

6025

0305

7734

Tromsø

Ålesund

Oslo

Steinkjer

